

שו"ת מרן הראשון לעיון

תשובות בהלכה מכבוד מרן הראשון לעיון רבי יצחק יוסף שליט"א

גיליון מס' 1 – כי תבוא

Yitzchak Yosef
The Rishon Lezion Chief Rabbi of Israel

יצחק יוסף
הראשון לעיון הרב הראשי לישראל

בס"ד, ג' אב תשפ"א, 2-1569/פ"א

לכבוד הבחור היקר והחשוב ה"ה אברהם בנימין גולן נ"י

שלום רב,

באשר שאל בחור העולה לישיבה גדולה והוא נבוכך בין הבדלי שיטות הלימוד, הליטאי, והלימוד הספרדי, ורוצה לדעת מה הדרך הנכונה ועוד רוצה הרכה בלימוד ההלכה, בענין שיטת הלימוד ולימוד ההלכה.

הנה הלימוד הישיבתי הוא נצרך מאד בכדי ליישר את השכל ולחדדו, כי ראיתי הרבה שקרנים ובקיאים שהם מאד שטחיים, וטועים בהבנת הסוגיות, ובפרט כשמגיעים להורות הלכה טועים ומתעתעים את האחרים. וזה מחמת שבלומד בשיבה זלזלו בלימוד העיון, והיו שטחיים.

אלא שכמובן העיון הישיבתי הנפוץ כיום, אינו עיקר הלימוד, בפרט שיש שמפללים לא ביושר כ"כ, ומחדשים דברים דקים מן הדקים וכו', ואכמ"ל בזה. וזה טוב לבחורים צעירים, אבל לא לאברכים שצריכים להספיק לבלוע את התורה, סוגיות אליבא דהלכתא. בלימוד הראשונים והבית יוסף ש"ע נושאי כליו ופתחי תשובה, בכל חלקי הש"ע, וזה נצרך להרכה זמן.

אבל בחור בישיבה צעיר צריך לעמול להבין את שיעורי הרמ"ם, כי כאמור זה נצרך מאד לצאת מן השטחיות, ולהתרגל לעיון מעמיק ונכון. ואדרבה יקשה על שיעורי הרמ"ם, ויבחן בשכלו את אמיתות הדברים. וכדאי מאד שיקנה את דרכי ההבנה והעיון לדעת איך ללמוד דף גמ' בהבנה ובעיון נכון, ואיך מעיינים בתוס', ומידי פעם ללמוד מהרש"א, מהר"ץ חיות ומהר"ם שי"ף, וכאשר לומדים בישיבה מסכת מסויימת, יש ללמוד את כולה בהבנה, ולא להתפשט למסכתות אחרות, כי אין טעם ללמוד בלי הבנה נכונה, ואף בבין הסדרים הנכון ללמוד אותה מסכת, וילמד את אותם פרקים שלא לומדים בסדרים. ובד"כ יש ללמוד עם חברותא, ולנסות להבין טוב, גפ"ת וראשונים על המסכת. ובסדר א' יש להשקיע הרבה בלימוד העיון, ואחר ללמוד הגפ"ת במתינות והבנה, תעיין בדברי הרא"ש והר"ף והר"ן, תראה ריטב"א רשב"א והמאירי, רמב"ם [כמצויין בעין משפט בגמ'], ונושאי כליו, ותקדיש זמן לעיון. סדר העיון בבוקר הוא חשוב מאד ויועיל לכל החיים. ואל תזניח את לימוד המהרש"א והפני יהושע הרש"ש ומהר"ץ חיות.

אך צריך לקבוע זמן קצר ביום ללמוד לבד, כדי להתרגל ללמוד גם לבד. בעיקר אחר סדר ג' ללמוד לבד ב"י תפלה וכדו'.

ולא עליך המלאכה לגמור לסיים את כל הש"ס כעת, אלא רק אחר שתלמד דרכי העיון ותדע ללמוד דף גמרא לבד בהבנה, ולא בפירוש המלים גרידא, או אז תשאף לסיים הש"ס.

ובסדר ב' תלמד גפ"ת בהבנה, בלא לחפש אחר מפרשים, העיקר בהבנה עם תוס', ותתקדם ככל האפשר, בהספק, לסיים מסכתות, מסכת אחר מסכת, בחשק ושאיפה. אבל בהבנה טובה. וכן תעשה בסדר ג'. וראיתי לכמה בני ישיבות שסיימו ש"ס בגיל צעיר, והורגלו בזה ללמוד בשטחיות בלא הבנה, לכן צריך קודם כל ללמוד בהבנה, ששכלו יהיה רכיל בסברות ישרות, ורק אחר שמבין היטב, ישאף לסיים את הש"ס לאט לאט.

ונכון מאד לסכם את הרברים שלומד בכתב ולא בעל פה בלבד, מפני שבכתיבה יש חשיבות מרובה להבנת הרברים כרבעי, וחשיבות לזכרון ולשינון. והרגל נכון לכתוב.

בחור בישיבה גדולה צריך להקדיש את ימי שישי וליל שבת, ומוצ"ש, ללימוד הלכה בחברותא בלימוד הב"י על הסדר מסימן א', ואחר שתסיים הב"י בהבנה, תלמד את אותו סי' בש"ע ומג"א ומשנ"ב וילקו"י. כל גמ' שהב"י מזכיר לפתוח בפנים לעיין בגפ"ת, ולחזור להמשך הב"י.

ביום שבת ובמוצאי שבת תקדיש ללימוד ספרי הלכה מגדולי הדורות, כמו רב פעלים, חתם סופר, יחזה דעת חזו"ע וכדו'. ובמדרגה גבוהה יותר תלמד יביע אומר על הסדר סימן אחר סימן, עדיף בחברותא רציני שרוצה לבלוע תורה. והעצה היעוצה לטובתך, ללמוד ביחוד דעת וחזו"ע ושאר ספריו של מרן זיע"א וזה יקנה לך ידיעות והיקף בנושאים רבים ומגוונים, ולא להשאיר מצומצמים בכמה מסכתות כדרך חלק קטן מהרמ"ם המצויים בישיבות, שמלבד כמה מסכתות אינם יודעים מימינם ומשמאלם, והם בגדר עמי הארץ ברוב עניי ההלכה, וחבל. ולכן לא תלך בדרך שלהם, אלא תקיף את התורה ככל האפשר בידעה ובהבנה. וכך תצליח.

תלמד הרבה במסילות ישרים וחוסן יהושע, ובאלול שערי תשובה, ותעיין גם באגרת לבן תורה, בפרקים של חיזוק לתורה.

טוד ההצלחה לבן תורה, לשאוף לדעת הרבה. ללמוד בחשק בהבנה וברצף, לא להפסיק באמצע בדיבורים. תלמד שעה ברצף, תפסיק 5 דקות למנוחה, תלמד עוד שעה ברצף, 5 דקות הפסקה, וכן על זה הדרך. וזה הפירוש תורה נקנית במיעוט דברים. תפא"י והגר"א.

בברכת התורה,

יצחק יוסף
הראשון לציון
הרב הראשי לישראל

לקבלת התשובה בקובץ נפרד יש לפנות למערכת הגיליון.
נא לא לשלוח פניות בענייני שליחת שאלות למרן הראשון לציון.
כתובת הדואר האלקטרוני - מערכת: a0548484425@gmail.com